Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Веде нас в бій борців упавших слава – для нас закон найвищий та наказ: Соборна Українская Держава – вільна, міцна від Сяну по Кавказ.

Олесь БАБІЙ
(Зі Славня українських націоналістів)

9 (476)
27 лютого
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПАМ'ЯТІ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

ВОНИ ВПАЛИ НА МАЙДАНІ

1. Аратунян Георгій, м. Рівне, приблизно 50 років.

2. Байдовський Сергій Романович, м. Нововолинськ Волинської області, 23 роки. Працівник маґістрального нафтопроводу «Дружба».

3. Бондарєв Сергій Анатолійович, 32 роки. Програміст «Global Logic Україна».

4. Бондарчук Сергій Михайлович, м. Старокостянтинів Хмельницької області, 1961. Учитель фізики, голова Старокостянтинівської районної організації «Свобода». Отримав вогнепальне поранення 20 лютого.

5. Братушко Олексій Сергійович, м. Суми, 1971.

6. Брезденюк Валерій, м. Вінниця, 50 років. Художник, що малює в техніці ебру (малювання по воді).

7. Вайда Богдан Іванович, с. Летня Львівської області, 1965.

8. Васильцов Віталій Валерійович, м. Біла Церква, 1977. Застрелений 19 лютого на Великій Житомирській.

9. Варениця Роман Михайлович, Яворівський район Львівської області, 14.12.1978.

10. Веремій В'ячеслав, м. Київ, 32 роки. Журналіст газети «Вести». На перехресті Володимирської та Великої Житомирської невідомі чоловіки з бітами і зброєю, в касках, камуфляжі й чорних масках напали на таксі, в якому їхав Веремій один. Він отримав кульове поранення в груди. Смерть настала через втрату крові й поранення, не сумісні з життям.

11. Войтович Назар Юрійович, 17 років. Студент 3-го курсу Кооперативного коледжу Тернополя.

12. Голоднюк Устим Володимирович, м. Збараж Тернопільської області, 1994. Студент. Волонтер, снайперська куля пробила каску. Устим мав зустрітися з батьком об 11-ій ранку на Жовтневій вулиці. Про це вони домовилися в 9-ій ранку. Устим був захисником Майдану з листопада. Домовився з батьком, що той відвезе його додому, перепочити. Дві наступних години до зустрічі з батьком Устим не прожив.

13. Гриневич Едуард Миколайович, с. Деревок Любешівського району Волинської області, 1985. Боєць «Волинської сотні», свободівець.

14. Гурик Роман Вікторович, м. Івано-Франківськ, 1994. Студент Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Останній його запис у соцмережах: «Зараз, або ніколи. Всі – на Грушевського. На смерть!»

15. Дворянец Антоніна, м. Бровари, 62 роки. Свого часу була ліквідатором на ЧАЕС. 18 лютого в Києві приїхала у справах, брати участь у протестах не мала наміру. Отримала вогнепальне поранення.

16. Дигдаловіч Андрій Іванович, с. Сокільники Пустомитівського району Львівської області, 1973. Загинув 20 лютого.

17. Дідич Сергій Васильович, 44 роки. Голова Городенківської МО ВО «Свобода». Загинув 18 лютого. Свободівець Руслан Андрійко був поруч у момент отримання Сергієм смертельного поранення: «Я бачив смерть героя. Він був на передовій як справжній провідник. Вів у бій свою сотню. Ворожа граната зірвалась біля шиї Сергія і розірвала артерію… Шансів на порятунок не було. Сьогодні не стало найкращого з нас».

18. Дзявульський Микола Степанович, м. Шепетівка, 1958. Учитель географії та біології, член ВО «Свобода». Загинув 20 лютого від кулі снайпера на Інститутській.

19. Дмитрів Ігор Федорович, с. Копанки Івано-Франківської області, 30 років.

20. Жаловага Анатолій Григорович, м. Львів, 1980.

21. Жеребний Володимир Миколайович, с. Вишня Львівської області, 1985.

22. Жеребних Анатолій Миколайович, с. Рудки Львівської області.

23. Зайко Яків Якович, м. Житомир, 73 роки.

24. Захаров Володимир Костянтинович, 57 років. ІТ-спеціаліст, який загинув під час штурму офісу Партії реґіонів 18 лютого на Липській.

25. Капінос Олександр, м. Кременець Тернопільської області, 1984. Фермер. Олександр був учасником голодування під Українським домом у 2012 році. Тоді, нагадаємо, активісти протестували проти нового мовного закону. На Майдані Капінос був з першого дня. 18 лютого його поранили в голову. Лікарі намагалися прооперувати чоловіка, але під час операції у нього зупинилося серце.

26. Кемский Сергій, м. Керч, 1980. Експерт Інституту політичних і економічних ризиків і перспектив.

27. Кіпіані Давид, Сакартвело (Грузія). Загинув 20 лютого від двох кульових поранень.

28. Кіщук Володимир Юрійович, Запорізька область, 1956.

29. Корнєєв Анатолій Петрович, с. Гаврилівці Хмельницької області.

30. Корчак Андрій, м. Стрий Львівської області, 49 років. Помер 18 лютого в лікарні. Його рідна сестра Ольга розповіла «Комсомольській правді», що «Андрій завжди був патріотом, з дитинства. На Майдані був з перших днів, говорив, буду там до останнього». Андрій жив з 80-річною мамою.

31. Костенко Ігор Ігорович, с. Зубрець Тернопільської області, 22 роки.

32. Коцюба Віталій Миколайович, м. Львів, 1982.

33. Креман Іван, м. Кременчук. Прихильник ВО «Свобода». За попередньою інформацією, він був застрелений снайпером на Інститутській, його тіло було знайдене в готелі «Україна».

34. Кульчицький Володимир Станіславович, м. Київ, 1949.

35. Мовчан Андрій Сергійович, 34 роки, член ДемАльянсу, працював майстром сцени в театрі імені Івана Франка у Києві. Як повідомляють ті, хто знав Андрія, він щодня приходив на Майдан, обходив барикади й питав, чим може допомогти. Імовірно, в день загибелі Андрій поніс на Майдан продукти. Загинув від вогнепальних поранень. Повідомляється, що тіло знайдене біля Михайлівського собору.

36. Мойсей Василь Михайлович, м. Ківерці Волинської області, 22 роки (23.03.1992), активіст, член Ківерцівської міської організації Волинської «Свободи». Навчався в Університеті «Україна» у Луцьку на 4-му курсі. Сайт ВО «Свобода» повідомляє, що Василь Мойсей приїхав до Києва в ніч з 18 на 19 лютого. Вранці 20 лютого він отримав кульове поранення в грудну клітку, його не врятував навіть бронежилет.

37. Наумов Володимир Григорович, с. Шевченка Добропільського р-ну Донецької області, 9 березня 1970. Його знайшли мертвим на Трухановому острові. На ньому була хустка Самооборони Майдану.

38. Нікулічев Роман, м. Київ, 21 рік

39. Опанасюк Валерій Адамович, м. Рівне, 42 роки. Батько чотирьох дітей.

40. Павлюк Володимир, м. Коломия, близько 40 років.

41. Пагор Дмитро, м. Хмельницький, 21 рік.

42. Паращук Юрій, м. Харків, 48 років (1966). Свободівець. Був на Майдані з 1 грудня 2013 року. Останнім часом був волонтером, на ньому не було захисного одягу й шолома. Отримав кульове поранення в потилицю під час відступу силовиків із барикад на Інститутській 20 лютого.

43. Пасхалін Юрій Олександрович, Черкаська область, 30 років (1984). Загинув від трьох вогнепальних поранень.

44. Плеханов Олександр Вікторович, 22 роки (1991). Архітектор, випускник Київського університету архітектури та будівництва.

45. Полянський Леонід Петрович, близько 35 років.

46. Саєнко Андрій Степанович, м. Фастів Київської області, 1962.

47. Сердюк Ігор, м. Кременчук Полтавської області, 40 років. Був на Майдані з перших днів протесту. Ігоря вбили біля Маріїнського парку 18 лютого. «Його вбили тітушки з беркутівцями біля Маріїнського парку. У той момент він будував барикаду. Його просто розстріляли. Його дружина залишилася без чоловіка, а донька – без батька. Ми залишилися без брата! Україна залишилася без сина!» – передає слова друга Ігоря, кременчужанина Сергія Пілігрима Інтернет-видання «Полтавщина».

48. Сміленко Віктор, с. Борісовка Бобринецького району Кіровоградської області, 1961. Тіло знайдене в готелі «Україна».

49. Смолінський (Смолянський) Віталій Віталійович, с. Фурманка Уманського району Черкаської області. Жив і працював у Києві. У нього залишилося двоє маленьких дітей.

50. Сольчаник Богдан Зіновійович, м. Старий Самбір Львівської області, 29 років (1985). Викладач кафедри нової та новітньої історії України Українського католицького університету. «У Богдана були великі здібності до громадської та політичної активності, він проявив себе ще в часи Помаранчевої революції, будучи активним діячем ОК «Пора», – пишуть на сайті університету.

51. Тарасюк Іван Миколайович, с-ще Олика Волинської області, 1993.

52. Ткачук Ігор Михайлович, с. Велика Кам'янка Івано-Франківської області, народився в Росії, 39 років. Поїхав у Київ 18 лютого, загинув 20, його тіло знайшли в готелі «Україна». У чоловіка залишилося троє дітей, наймолодшому з них – рік.

53. Точин Роман, м. Ходорів Львівської області, 1969. Загинув 20 лютого.

54. Тур Іван Іванович, м. Городок Львівської області, 41 рік.

55. Ушневич Олег Михайлович, м. Дрогобич, 1982.

56. Храпаченко Олександр Володимирович, м. Здолбунів. 27-річний театральний режисер з Рівного. Друзі кажуть, що снайпер вистрілив йому в око, смерть настала миттєво.

57. Хурция Зураб, 54 роки (29.07.1960). Не був активістом Майдану, потрапив туди випадково. Проживав у Кіровограді. Помер від серцевого нападу.

58. Чаплинський Влад (Володимир?), м. Обухів.

59. Черненко Андрій, 35 років.

60. Чміленко Віктор Іванович, с. Борисівка Кіровоградської області, 53 роки (1961). Фермер, громадський активіст, активний учасник Кіровоградського Автомайдану і Євромайдану. Застрелений снайпером.

61. Царьок Олександр Миколайович, с. Калинівка Васильківського району Київської області.

62. Шаповал Сергій Борисович, м. Київ, 45 років (1969 (1968)). Знайшли мертвим у Будинку офіцерів.

63. Шилінг Йосип Михайлович, 61 рік (14.02.1953 (1952?)). Застрелений біля Жовтневого палацу.

64. Шинко Максим, м. Вінниця, 33 роки.

65. Щербанюк Олександр Миколайович, м. Чернівці, 1968.

Імена багатьох уточнюються. А ще є багато пропалих безвісти. «Майдан SOS» розшукує ще 312-ох осіб, які пропали під час акцій на Майдані.

ЗАГИБЛІ МІЛІЦІОНЕРИ:

66. Булитка Василь Віталійович, м. Київ, 1986.

67. Власенко Дмитро Олександрович, АР Крим, 1982.

68. Гончаров Віталій Іванович, АР Крим, 1989.

69. Євтушок Володимир Володимирович, м. Київ, 1971.

70. Іваненко Олексій Миколайович, м. Харків, 1977.

71. Савицький Петро Анатолійович, м. Київ, 1972.

72. Спичак Сергій, Бердянськ.

73. Теплюк Іван Іванович, м. Чернігів, 1993.

74. Третяк Максим Леонідович, м. Чернігів, 1993.

75. Федюкін Андрій Васильович, АР Крим, 1972.

76. Цвігун Сергій Віталійович, м. Запоріжжя, 1990.

Мамо, не плач. Я повернусь весною.
У шибку пташинкою вдарюсь твою.
Прийду на світанні в садок із росою,
А може, дощем на поріг упаду.

Голубко, не плач. Так судилося, ненько,
Вже слово, матусю, не буде моїм.
Прийду і попрошуся в сон твій тихенько
Розкажу, як мається в домі новім.

Мені колискову ангел співає
І рана смертельна уже не болить.
Ти знаєш, матусю, й тут сумно буває –
Душа за тобою, рідненька, щемить.

Мамочко, вибач за чорну хустину
За те, що віднині будеш сама.
Тебе я люблю. І люблю Україну
Вона, як і ти, була в мене одна.

Оксана МАКСИМИШИН-КОРАБЕЛЬ

Пливе кача по Тисині-і-і… Останній марш… В останню путь… **Мамко моя, не лай мені-і-і…** Небесне лицарство несуть… **Залаєш ми в злу годину-у-у…** Майданом… В душах – жар і лід. **Сам не знаю, де погину-у-у…** То – України збитий цвіт… **Погину я в чужім краю-ю-ю…** В недобрий для країни час… **Хто ж ми буде брати яму-у-у?…** Синочки, молимось за вас! **Виберут ми чужі люди-и-и…** «Болить нас, Господи, болить… – **Чи не жаль ти, мамко, буде-е-е?..** – І як щемить… О, як щемить!» **Ой, як мені, синку, не жа-а-аль?!** Небесна сотня лине в рай. **Ти ж на моїм серці ле-е-ежав…** Стрічай їх, Господи, стрічай!..

ДУХ, ЩО ТІЛО РВЕ ДО БОЮ

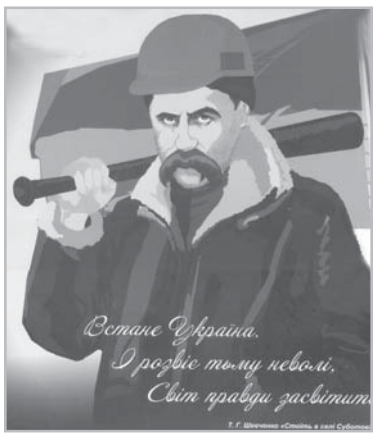
МАЙДАН: СПРОБА АНАЛІЗУ

Незабаром 200-літній ювілей Тараса Шевченка, духовного напередовця нації, чия поезія – так своєчасно – стала каталізатором відродження національної свідомості у XIX ст. в умовах колоніальної «летаргії». Ніби солідаризуючись із революційними закликами Кобзаря («Поховайте та вставайте, кайдани порвіте»), вибухнув Майдан наче на підтвердження його слів – «Не вмирає душа наша, не вмирає воля»! Тарас Шевченко, пишучи свої гостро викривальні тексти, свідомо наражаючись на небезпеку переслідувань та арешту, приніс своє життя жертвою на вівтар служіння нації. А що ж нація?

Українська держава сьогодні, на щастя, існує в політичному просторі. Але чи відчувають її мешканці себе українцями? Чи усвідомлюють себе цілісною нацією, що має право на свою ментальну «індивідуальність»? Чи болісно кинене Тарасом Шевченком у його поемі «Гайдамаки» звинувачення, що Україна «навіки заснула», і досі актуальне? Слід сказати, що історична ситуація у XX столітті була не найліпшою для зміцнення національної свідомості й самоповаги українців – імперська політика колишнього Радянського Союзу значно посилила асиміляційні процеси переселенням наших співвітчизників у віддалені азійські райони, тотальною русифікацією, переслідуванням національного патріотизму, культурно уніфікованою «радянською» школою. Нація вкотре мала б «розчинитися», зникнути, здеґрадувати. Що її втримало? Її незнищенна пасіонарна сутність, так тонко й глибоко відчута й утілена в слові Тарасом Шевченком.

Де ж виявляється славетний національний дух сьогодні? Достеменним свідченням нашої ментальної волелюбності, стихійного бунтарського духу є Майдан. Рушійною силою, що підняла людські маси й вивела на центральні площі міст, було не стільки гальмування підписання асоціації з ЄС, скільки зазіхання на демократичні права і свободи народу.

Залишаючи поза увагою політичні мотиви Майданів, акцентуймо лише їхню націєконсолідуючу роль, що передусім засвідчує потенціал нашого народу до масового виступу за свої права, до єднання у відстоюванні національних інтересів. О. Забужко писала: «Я впізнала цей блиск в очах: з таким самим захопленням і гордістю, тим більшою, що це ж був мій народ, я спостерігала стрімко набухаюче «закипання» Києва восени 2004-го… Якесь, сливе алхімічне, перетворення маси розрізнених індивідів на єдину істоту – на колективного індивіда, наділеного власною волею, – це і є те, що в класичному лексиконі зветься "народженням нації"».

Майдан став «територією волі». Той факт, що після розчарування в наслідках Помаранчевої революції люди знову вийшли на Майдан, відстоюючи свої права, свідчить про збереження їхньої віри в демократичні ідеали, у могутність національного єднання (на одному з плакатів протестувальників був напис «Я – крапля в океані»). «Встане правда! Встане воля!» – вірив у нащадків і Тарас Шевченко. Вірив, серцем відчуваючи незламний український дух, свавільний і безкомпромісний. Отож не дивно, що схожі слова лунають і в пісні Святослава Вакарчука (лідера гурту «Океан Ельзи») «Вставай, мила моя, вставай», що стала славнем Майдану.

Усі революції, які карбують віхи української історії – від Коліївщини до Майдану, мають риси і неґативні (жертви, насильство, вандалізм, криза), і позитивні (викриття соціальних, політичних антагонізмів і спроба їх долання). Це усвідомлював і Тарас Шевченко, який, поділяючи ідеї Кирило-Мефодіївського товариства, закликав до братерського рівноправ'я і взаємопідтримки («Обніміться ж, брати мої. Молю вас, благаю!») як більш бажаних, ніж силові методи. Але й можливість останніх – за безвихідної ситуації – не виключав («І потече сторіками кров у синє море дітей ваших»). Майдан – це «тест» на людяність і «дорослість» – і народу, і влади. Як його вкотре складе Україна?

Майдани є свідченням національної небайдужості, пробудженої, розбурханої кривдою національної свідомості сьогоднішніх українців, які у своїй готовності до опору, до єднання в загальному спротиві, в умінні самоорганізуватися майже точно відроджують стародавні запорозькі традиції. Хіба це не є ілюстрацією того незнищенного козацького духу, яким пишався Тарас Шевченко: «І вицідять сукровату, і наллють живої козацької тії крові, чистої, святої!!!»

Що чекає на український народ у майбутньому? Чи вивчать нарешті Остаповишнівські «чухраїнці» уроки власної історії? Ці ж запитання хвилювали й Тараса Шевченка. Відповіді на них він намагався дати у своїй творчості. А чи ж зуміли ми їх відчитати? Ящо так, то провідником у нашому непростому поступі до гідного національного самоствердження хай буде далекоглядна мудрість Тараса Шевченка, закодована в його поезії.

Ольга ШАФ, *кандидат філологічних наук*

ПОЗИЦІЯ

ДОРОБЛЯЄМО, ЩО НЕ ЗРОБИЛИ

Сорок років водив Мойсей пустелею ізраїлевих синів, виводячи їх з єгипетського краю, з дому рабства, до Синаю, до «краю, що тече молоком і медом». Якщо подивитися на географічну карту, то з Єгипту до Синаю можна пройти за декілька днів, що зробили це у свій час двічі Йосиф і Марія з маленькою дитиною Ісусом – Сином Божим.

13 років, з 1991, два Президенти України: Кравчук і Кучма водили український народ пустинними політреформами до Помаранчевої революції (листопад-грудень 2004 року). І Ющенко не став Мойсеєм і взагалі, привівши Януковича до влади, вчинив зло проти народу. І нарешті Майданом і жертвою української крові ми позбулися тирана. Але чи позбулися ми Росії?

Від Переяславської ради 1654 року тягнеться за нами чорна смуга втрат. Союз із Московією дорого коштував Україні, яка стала донором Московії-Росії. Особливо важко він позначився на нашій духовності, на розвитку освіти, культури та економіки. Безперечно одне: втрата нашої державності не дала нам розвиватися як нації, що значною мірою обумовило чорні сторінки нашої історії.

Плани «розвитку» України розроблялися й затверджувалися не в її столиці – Києві, а в столиці Московії-Росії – Москві. Добре відомо, які це були плани, проти яких виступала свідома частина української нації, і яка, як свідчить життя, ніколи не виступала проти якогось народу. Свідомі українці вели й ведуть боротьбу проти системи, побудованої на основі шовінізму – фашизму – сіонізму, зверхності, зневаги до інших націй та народностей.

Україні ж потрібно було у час постання захистити себе ідеологічно, політично, військово, соціально та економічно. І український народ, і населення Кримського півострова були готові до таких дій, але, на превеликий жаль, керівники України ще не були готові, про що свідчить саме життя. Керівництво України змарнувало час і в результаті маємо те, що маємо: економічну кризу, низький життєвий рівень народу, занепад освіти, культури й духовності, смертність, що перевищує народжуваність, мафіозну владу, п'яту колону, корупцію в державних структурах, ріст злочинності, тіньову економіку та інші неґативні явища суспільного буття. А все тому, що належної політичної реформи так і не провели.

З 24 серпня 1991 року в Україні провели чотири політичні реформи:

Перша політреформа – з 24 серпня 1991 року до 1 грудня 1991 року. В Україні – парламентська форма правління. Глава держави – Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук. Результат цієї політреформи нам добре відомий – неґативний.

Друга політреформа – з 1 грудня 1991 року і до 28 червня 1996 року. В Україні президентська форма правління, з початку Глава держави – Президент Леонід Кравчук, а згодом Президент Леонід Кучма. Результат цієї політреформи нам також добре відомий – неґативний.

Третя політреформа – з 28 червня 1996 року і до Помаранчевої революції. Відповідно до Конституції України, – президентсько-парламентська форма правління. Глава держави –Президент Леонід Кучма. Результат і цієї політреформи ми знаємо і бачили – неґативний. В Україні могил і цвинтарів збільшилося. Народ збіднів, а керівництво збагатіло, що і привело українське суспільство до Помаранчевої революції.

Помаранчева революція, листопад-грудень 2004 року, показала, що рушійною силою в українському суспільстві таки є народ. Він показав усьому світові, як мирним шляхом можна перемагати антинародну владу, національна свідомість піднялась на вищий щабель.

Від Помаранчевої революції де-юре, а з 1-го січня 2006 року де-факто, Україна вступила в четверту політичну реформу, парламентсько-президентську. Життя дало чітку відповідь, що результат і цієї політреформи для українського суспільства – неґативний.

Бо партія влади – Партія реґіонів повернула президентсько-парламентську форму правління, з якою народ не згідний і вийшов на Майдан захищати свої права.

Політична сила «Корона України» пропонує провести п'яту політичну реформу:

ввести президентсько-парламентсько-судову форму правління, політичний рівносторонній трикутник. А саме, сьогоднішній політичний трикутник **Президент–Прем'єр-міністр–Верховна Рада** замінить на демократично-політичний трикутник: **Президент – Верховна Рада–Верховний Суд.**

Україна стане державою з президентсько-парламентсько-судовою владою. Всі ці гілки влади обираються народом! Народ вибирає – народ голосує. І лише тоді «забудеться срамотна давняя година, і оживе добра слава, слава України». І ми обиратимемо всіх, і Президента, і Верховну Раду, і суди. І маємо розуміти, що в наш час у своїй хаті треба бути господарем: на виробництві, у школі, виші, на телебаченні, в пресі.

І Всесвітнє українське патріотичне об'єднання «Корона» працює над цим. Хочу запевнити, що кримчани аж ніяк не прагнуть іти до Росії, вони є і будуть в Україні, попри намагання п'ятої колони й усіляких сепаратистів піти під руку Москві. Бо Крим – це наша хата. А в ній – своя правда, сила і воля.

Мирослав МИСЯК,
голова Всесвітнього українського патріотичного об'єднання «Корона»

ДОПОКИ?!

КРОВОЖЕРИ

Сумновідома реґіоналка Олена Бондаренко минулого четверга, коли силовики, в тому числі снайпери, вбили 82 людини, заявила, що вони діяли недостатньо жорстко. Про це вона сказала в інтерв'ю німецькому виданню «Der Spiegel», відповідаючи на запитання про те, що снайпери стріляють по натовпу і чого влада діє так жорстоко?

«Я вважаю, що сили правопорядку діють ще недостатньо жорстко», – сказала вона.

Відповідаючи на запитання про те, що багато демонстрантів були вбиті саме вистрілами в голову, вона відповіла:

«Хвилинку, якби влада почала діяти раніше, то насилля не охопило б все. На Майдані вже не стоять мирні демонстранти. Це вандали, підпалювачі, озброєні екстремісти».

Відповідаючи на запитання про те, що «сили безпеки відкрили полювання на своїх громадян», Бондаренко зазначила, що полювання почали «на людей, які показали, що хочуть захопити владу навіть ціною людських життів». Про це повідомляє «Українська правда».

Заступник голови Комітету ВР з питань свободи слова та інформації, реґіоналка Олена Бондаренко потрапила до списку «скотів», у якому більше трьохсот осіб, на сайті «Skoty.info». Вона опинилася там після того, як стали відомі її слова про недостатню жорсткість силовиків у розгоні Майдану, сказані в день кривавої бійні.

Бондаренко стала другою, внесеною до «скотів». Першим був дніпропетровський міський голова Іван Куліченко – за дане добро на створення загонів тітушок під виглядом «народних дружин».

В той же час НСЖУ й досі утримується від виключення Олени Бондаренко зі спілки.

За матеріалами Інтернет-видань

ТАК ДУМАЮ

УКРАЇНСЬКИЙ НЮРНБЕРҐ
і КОМІСАР ПРАВДИ ГЕННАДІЙ МОСКАЛЬ

Щурі розбігаються, але найстрашніше, що вони перелицьовуються. Що ті, хто вже навіть наділені владою всіма повноваженнями, виявляються абсолютними бездарями, або навіть провокаторами, які, як мені здається, можуть злити гнів народу через певні домовленості з бандитами, котрі залягли у норах.

Якщо в державі є понад триста тисяч працівників міліції, тисячі співробітників СБУ, і всі ці люди знаходяться на роботі, отримують заробітну плату з наших податків, то де убивця Янукович, всі його криваві опричники? Чому й донині на своїх місцях в областях залишаються керівниками управлінь силових структур люди донецького сатрапа? Що, можливо, торгуються за ціну з партіями стосовно портфелів? Чому за сепаратизм, прагнення розвалити державу, здати її на поталу іноземним загарбникам не затримані одіозні Гопа й Депа, чому в Харкові бандити якогось «Оплоту» є й досі господарями вулиць міста?

Чому на своїх місяцях продовжують вчиняти «правосуддя» такі керівники судових структур як Осташ, голова Печерського районного суду, сотні суддів, котрі без найменших доказів ув'язнювали повстанців, справжніх героїв України, які вийшли з протестами проти донецької банди головорізів? Хіба для когось секрет, що добра частина з них, це мажори, діти, родичі, друзі єнакієво-макіївської касти, яка на чотири роки стриножила честь і справедливість у державі. До речі, знаменитий виконавець розпоряджень А. Портнова, справжнього Малюти Скуратова режиму Януковича, Родіон Кірєєв 24 лютого ц. р. захищав дисертацію кандидата юридичних наук в Національній академії внутрішніх справ. Де ви, майданівці, «Правий сектор», чому не кидаєте чорні шари майбутньому світилу від юриспруденції?

Чому виходило, що всіх активістів Майдану, хлопців і дівчат із Автомайдну доблесна міліція в одну мить знаходила, обов'язково побивши, ув'язнювала, доправляла в суди і буциграні, а тепер ось вони нікого не можуть знайти?

Як стверджує народний депутат України Геннадій Москаль, справді чесна й безкомпромісна фігура в середовищі нинішнього політикумі, йде відвертий саботаж так званих «правоохоронців», частина з яких пов'язана кров'ю з режимом Януковича. Він переконаний, що призначенці Верховної Ради на силові структури – В. Наливайченко, А. Аваков – відверті слабаки. Г. Москаль стверджує, що він звертався до них персонально забрати в нього документи, які доводять причетність конкретних посадових осіб силових структур до масових убивств людей, але йому відповіли: звертайтеся, мовляв, у письмовому вигляді, отримаєте відповідь. Погодьтесь, цілковите безглуздя!

Як на мене, то це абсурд, коли парламентська партія отримує в своє розпорядження певний силовий блок, як вийшло ось тепер. Будьте певні, вбивці відкупляться від «правоохоронців», вкраденими у народу грішми, бо зголоднілим партіям потрібні гроші на вибори. І все свідчить про те, що цей процес уже успішно розпочався, позаяк буцімто нічого встановити не можливо, невідомо, хто винен у масовому розстрілі людей.

Міліція, СБУ, як мені здається, вчиняють злочин проти народу затягуючи з виявленням справжніх убивць снайперів, і тих, хто їм віддав злочинні накази. Хоч, приміром, нещодавно волинські активісти Євромайдану вивели на площу місцевий «Беркут». Керівник його, ставши на коліна перед народом, клянучись перед Богом, що говорить правду, повідав. За кожну операцію їхнім бійцям платили по 7–12 тисяч гривень готівкою кожному. За участь у бою проти євромайданців заступник міністра внутрішніх справ, генерал-лейтенант міліції Ратушняк пообіцяв кожному співробітнику вручити ключі від квартири в обласному центрі. Гроші керівник «Беркуту» отримував особисто, по 150–200 тисяч у пакеті, котрі були розфасовані по конвертах. Чому Ратушняк іще на волі?

Майдан не повинен розходитись доти, доки в країні не відбудеться український нюрнберзький трибунал. Для цього Майдан має створити **НАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ**. Призначенці на силові структури мають звітувати не перед своїми партіями, не перед наскрізь корумпованою Верховною Радою (себто Чечетовим і Колесниченком), а перед НАРОДНИМ ТРИБУНАЛОМ. А його головним **КОМІСАРОМ МАЄ СТАТИ ГЕННАДІЙ МОСКАЛЬ**.

ВИСНОВОК: не партії мають розслідувати масове вбивство людей у центрі Києва, а НАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ, на чолі з КОМІСАРОМ ПРАВДИ ГЕННАДІЄМ МОСКАЛЕМ…

Олександр ГОРОБЕЦЬ

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!

ПАМ'ЯТІ РОМАНА ГУРИКА

На смерть стояли там Герої,
Де був залюднений Майдан,
Щити були в них замість зброї.
І серед них був наш Роман.

Вони стояли проти ката,
Що всіх за бидло нас приймав...
О, доле тяжкая! Заплата
Велика впала поміж лав.

Свистіли кулі підло, нагло,
І падав юний цвіт в крові,
Лиш шепотіли губи спрагло:
«Хай вам співають солов'ї...»

А кат підступний зловтішався
І на народ свинцем плював,
Ніхто з Майдану не вступався –
Мільйони йшли до спільних лав.

Злетіла ввись Небесна сотня,
А кат зарився десь в багно...
Скарає меч його Господній
І суд людський усе одно!

І ось на похорон Героя –
Прийшли до нього тисячі,
Тремтить смерічки ніжна хвоя,
Немов хустинка на плечі.

«Гей, плине кача по Тисині...»
Ой, сумно-сумно, небеса,
Що гинуть ще Герої й нині,
Хоч навкруги весни краса.

В віках лишився Роман Гурик,
Бо славний син Галичини
Пішов на ті голгофські мури
Не за калим, не за чини.

А за майбутнє України –
Щоб встав з колін Громадянин,
Щоб європейські стались зміни,
Щоб був в нас напрямок один.

Тож пам'ятай, плем'я вороже –
В держави є Герої! Є!
І Ти нас не забудь, о, Боже!
Бо ми – творіння є Твоє...

Михайло ФЕДАК

НЕБЕСНА СОТНЯ...

Мій погляд знов спрямований до зір,
Де серед них щовечора шукаю
Ту сотню, що убив проклятий звір,
Небесною тепер що називають.

Вдивляюся в небесну далечінь,
Якій кінця не видно, бо немає,
І чую матерів й дітей плачі,
Що серце й душу мої розриває.

Ридання чути тих дітей й дружин,
Що на могилах плачуть на колінах,
В когось загинув батько, в когось – син,
Оплакує їх мати-Україна.

Бо це її сини не дали, щоб
Злодії керували і бандити,
Хтось говорив, що піде «лоб у лоб»,
Та не пішов... І залишився жити...

Вони мовчали й без помпезних слів
Йшли боронити рідні барикади,
Щоб приходити тільки уві сні,
А вбивці повернулися до Ради.

Вернулись знов, щоб далі нас дурить.
– Та годі вже! Народ повстав увесь...
Ми маємо право у Європі жить, –
Небесна сотня мовить із небес.

Знов тихий вечір, плачуть небеса,
А дощ холодний землю поливає,
Вже скоро знов повернеться весна,
Та лютим вбивцям прощення немає...

Нестор МАРТИНЕЦЬ

ПРОБАЧ, МОЯ ЛЮБА...

Пробач, наречена, що я не з тобою,
Забрала мене на Майдани біда,
Там кулі летіли і друзі вмирали
Одна з них, як бачиш, була і моя.

Не плач, моя люба, я – син України,
Ми кров'ю скропили її знамена.
Не міг я терпіти наругу над краєм
І сотня Небесна вся там полягла.

Пробач, наречена, що я не з тобою.
Весілля і діток у нас не буде..
Я впав на бруківку
в останньому бою,
Пробила враз куля серденько моє.

Не плач, моя люба,
що я не з тобою,
Родина, сім'я, теж у горі сумна...
Ми тут, на Майдані,
де сотня Небесна
І Мати-Вкраїна, – вона в нас одна.

О люба, о вірна, о мила дівчино,
Мене зрозумієш, як пройдуть літа,
Тебе я кохав, та ще більш Україну...
За неї віддав своє юне життя.

Роман ЯЦИК,
голова осередку товариства «Просвіта» в Обертині

ЧАС ШЕВЧЕНКА

ПРОРОК УКРАЇНИ

ДО 200-річчя ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Шевченко вірив у силу свого слова – рідного, животворного слова, що «серце б'ється, ожива, як їх почує», надіявся на те, що незважаючи на всі насильства, на всю погань, на всю нашу слабкість та безпорадність, усе-таки правда ожива:

Натхне, накличе, нажене
Не ветхеє, не древле слово
Розтленнеє, а слово нове
Між людьми криком понесе
І люд окрадений спасе.

В тій надії і в тих заповітах Шевченкових мусимо зараз стояти твердо і ясно бачити, що тільки в них – наш рятунок, тільки в них – наша будучина.

Ми живемо в буремний час, коли поневолені народи скинули свої кайдани, коли остання імперія зла переживає останні дні свого панування, коли постало питання бути чи не бути нашій нації незалежною від московських поневолювачів, бути нашій нації вільною.

Шевченко – творець нашої мови, яку ми сьогодні знову дозволяємо паплюжити, протягувати теорійки двомовності, не друкуємо українських книжок, зокрема підручників і хрестоматій з творами Кобзаря, занедбали культуру, не виконуємо пунктів навіть куцого закону про державну мову, дозволяємо собі закривати українські школи, класи, які щойно повідкривали.

Чому її так погано вивчають? Може, вона важка для вивчення? Здається, ні. Але деякі депутати Верховної Ради за двадцять два роки так і не опанували її, отож, «голову вхопивши в руки», думаєш, чи вони не зробили цього через свій низький інтелектуальний рівень, чи з нехтування мови країни, парламент якої репрезентують?

Третього не може бути. І що, таким буде й новий парламент? Одіозний на цілий світ! Думаймо, читаймо, розмовляймо будь-якою мовою, научайтесь чужому, але, насамперед, поважаймо своє:

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.

Ще одна істина. Сімдесят років у всіх підручниках писалося, що Шевченко – демократ. Тільки забували написати – український. Він справді демократ найвищого лету. Сьогодні дехто, намагаючись перекласти всю вину у всіх наших лихах на нинішніх демократів, хоче принизити це високе слово. Хто тільки нещодавно не фарбувався під демократів, тепер поспішно змивають фарбу, та й дехто з демократів не втримався на високому рівні – державному й побутовому.

(Продовження. Поч. у № 7,8)

Чимало депутатів клопоталися не економікою держави, не благом народу, а власним добробутом, дали обібрати незрячих гречкосіїв, а ще більше – інтеліґенцію до нитки, поставити під сумнів демократичний шлях розвитку держави.

В березні 1845 р. Шевченко закінчив Академію мистецтв і був визнаний неокласичним маляремитцем. Поет приїхав до Києва, звідкіля відбув цілий ряд подорожей рідною Звенигородщиною і Полтавщиною.

На той час припадають його «Три літа», чи цілий цикл історично-політичної поезії, що громовою блискавкою перекотилась Україною, сильно сколихнула у самих підвалинах цілу московську імперію, і вона була змушена прислухатись до грізних слів пророка, що досягав своїх безсмертних вершин.

Сам Шевченко зізнається, що в тому часі настало його духовне переродження, яке зруйнувало його особисте щастя й життя, але для нашого народу – це найкраща хвилина:

Невеликії три літа
Марно пролетіли...
А багато в моїй хаті
Лиха наробили.
Опустошили убоге
Моє серце тихе,
Погасили усе добре,
Запалили лихо...

Приїхавши в свою Кирилівку, поет читає землякам поезії, зокрема, революційний «Кавказ», який слухали з захопленням, і разом з поетом скріпляються надією на Божу допомогу:

Пошлем думу аж до Бога
Його запитати:
Чи довго ще на сім світі
Катам панувати?

Відважно ставить він перед очі Московщини її злочини, як до того часу ніхто на такий лицарський чин не здобувався:

По Закону апостола
Ви любите брата!

Суєслови, лицеміри,
Господом прокляті!
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу!
Та й лупите по закону:
Дочці на кожушок,
Байструкові на придане,
Жінці на патинки.
Собі ж на те, що не знають
Ні діти, ні жінка!

Ніхто так виразно й рішуче не виявив Московщині її злочинів на нашій землі, як зробив своїм геніальним словом Шевченко:

Той неситим оком
За край світа зазирає...
А той нишком у куточку
Гострить ніж на брата...
А той щедрий та розкішний
Все храми муре!
Та «отечество» так любить,
Так за ним бідкує,
Та й із нього сердешного,
Кров, як воду, точить...

Невимовний жаль відчуває поет до людей, зокрема до «панів пузатих», що не шанували не тільки людської гідності, а навіть нехтували Божими законами:

Оглухли, не чують,
Кайданами міняються.
Правдою торгують,
І Господа зневажають, –
Людей запрягають
В тяжкі ярма...

Не гладить він по голові й тих братів-земляків, що за шмат гнилої ковбаси у вас хоч матір попроси», пішли в найми в Московщину, а дослужившись ласки, забули за Україну, забули за свій поневолений народ.

От і братія сипнула
У сенат писати
Та підписувать, та драти
Із батька і брата.
А меж ними і землячки
Де-де проглядають.
По-московській так і ріжуть,
Сміються та лають
Батьків своїх, що змалечку
Цвенькать не навчили
По-німецькій, а то тепер
І кисне в чорнилах!
П'явки! П'явки! Може, батько
Останню корову
Жидам продав, поки вивчив
Московської мови.
Україно! Україно!
Оце твої діти,
Твої квіти молодії,
Чорнилом политі.
Московською блекотою
В німецьких теплицях
Заглушені!.. Плач, Україно!
Бездітна вдовице!

Щоб переконати земляків про їхній обов'язок жити й працювати для України, Шевченко в поемі «Великий льох» ставить їм перед очі приклади Божої кари.

«Прегарна поема, – говорить видатний український літературознавець, критик д-р Ст. Смаль-Стоцький, – прегарна своєю чудовою формою, своїми поетичними образами, глибиною історичного синтезу, своїм великим змістом, своєю ідеологією. Вона найшла у нас аж трьох інтерпретаторів: Сімович, Лепкий, Цісик. Але читаєш їх пояснення й не надивуєшся, як це могло статися, що її так мало розуміють. Тим більше почуваю не тільки потребу, але й обов'язок докладно її розібрати...»

В поемі «Великий льох» виступають, перш за все, у вигляді білих пташок три душі, які тяжко караються, бо їх у рай не пускають. Шевченко примістив їх навмисне «на похилому хресті на старій церкві» Богдановій у Суботові, щоб їм «видніше було, як розкопуватимуть льох», бо з тією церквою і з тим льохом пов'язана їхня нещасна доля. Поет вкладає їм в уста єдине бажання: «Коли б вже швидше розкопали, тоді б у рай нас повпускали». Зрозуміле значення того бажання виявляється із дальшої розмови.

Василь ГУК,
лауреат премії ім. Марійки Підгірянки

(Далі буде)

РАЗ ДОБРОМ ЗІГРІТЕ СЕРЦЕ...

ЛІТЕРАТОР І ДОБРОЧИНЕЦЬ

Нашим краянам і, зокрема, читачам газети «Галицька Просвіта» знане ім'я Василя Романюка. По-перше, як прикарпатського культурно-громадського діяча, краєзнавця, етнографа, фольклориста, письменника, публіциста, педагога та відповідального секретаря Івано-Франківської міської ради Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Він – лауреат обласної премії ім. І. Вагилевича, яка є найвищою відзнакою громадськості краю за заслуги у сфері охорони культурної спадщини Івано-Франківщини.

По-друге, як автора виданих за останні роки книг, що здобули добру опінію в читачів, – трилогії «Богові і Україні» та її другого, доповненого, видання, книги «Місто між двома Бистрицями», присвяченої 350-літньому ювілею Івано-Франківська й історичного нарису «Підемо і приймемо хрещення», присвяченого 1025-літньому ювілею хрещення Русі-України, який зовсім недавно побачив світ в івано-франківському видавництві «Симфонія форте».

Варто неодмінно відзначити і те, що літератор щедро дарує свої книжки бібліотекам, знаючи про нинішню болючу для них проблему фінансування нових надходжень літератури. В. Романюк вручив їх уже всім сімнадцяти бібліотекам загальнодоступної мережі Івано-Франківська, поповнивши їхні не вельми багаті фонди краєзнавчої літератури.

Письменник безоплатно передав свої видання бібліотекам національних технічного університету нафти і газу та медичного університету. І читачі вже зацікавились ними, зокрема іноземні студенти – виданням про історію і сьогодення міста, в яке вони приїхали на навчання.

А днями Василь Костянтинович навідався до відділу комплектування наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Він презентував бібліотекарям трилогію «Богові і Україні», у якій ідеться про вірування, звичаї та обряди українців від найдавніших часів і до сьогодні, історію рідного народу і його Церкви, діяльність представників населення нашого краю в галицькому сеймі та австрійському парламенті.

А зі сторінок книги «Місто між двома Бистрицями», яку В. Романюк теж представив працівникам бібліотеки, постають перед читачем минувшина і сьогодення Івано-Франківська (колись Станиславова), особистості тих, хто розбудовував нинішній обласний центр Прикарпаття, уславив рідне місто своїми досягненнями як вчений, письменник чи митець. Зміст розділів книг, які, гортаючи їх, переконалися самі ж працівники бібліотеки, підтверджені численними копіями документів, фотоілюстраціями, виконаними на доброму професійному рівні графічними роботами та акварелями Олега Козака, Зеновія Соколовського, Мирослава Гаталевича, Миколи Ткаченка, Миколи Канюса, Миколи Варенні, Ігоря та Андрія Деркачів, а також поштівками з колекції Зеновія Жеребецького.

Пан Василь не просто представив аудиторії свої книжки, а й розповів про те, як вони народжувались. Він ретельно вивчав уже наявні дослідження вчених і розвідки краєзнавців із відповідної проблематики, джерельну базу в архівах, записував від прикарпатських старожилів спогади й перекази про давні події в історії їхніх сіл і міст, збирав документи, світлини, публікації в старих газетах. Деякі з цих матеріалів у його домашньому архіві датуються ще початком XIX століття, і працівники наукової бібліотеки університету зацікавлено знайомилися з ними. Гість відповів на запитання, а ще більше, мабуть, виникне їх у студентів і викладачів після ознайомлення з книжками В. Романюка.

Власне, про все це розповів бібліотекарям автор презентованих книг. Між ними і гостем зав'язалася цікава розмова. Відповідаючи на запитання присутніх про те, зокрема, як збирав матеріали до своїх книжок, Василь Романюк сказав:

– Я довго й ретельно вивчав архівні джерела, знайомився з публікаціями в галицькій і діаспорній пресі, книгами інших авторів, занотовував спогади старожилів.

За зроблений тієї днини щедрий дар – півтора десятка примірників його книжок – щиро дякувала Василеві Романюку заступник директора бібліотеки Світлана Олейник.

Додамо, що недавно літератор і доброчинець В. Романюк зустрівся і з працівниками ПП «Таксопарк» (директор – Петро Галига) і теж подарував свої книжки для бібліотечки підприємства.

Михайло ПОСІЧАНСЬКИЙ

КНИГИ КРАЯН

З КИМ РОЗМОВЛЯЮТЬ ЗОРІ

У Коломийській міській бібліотеці № 3 для дітей відбулась презентація першої збірки просвітянина Степана Григорчука «Джур-криниця». На зустрічі з автором виступили вчителька і літератор Галина Никируй, яка привела на знайомство з літературою рідного краю учнів школи № 3, були там присутні й лауреати премії ім. Т. Мельничука Іван Війтенко і Володимир Франкевич, поетеса Людмила Червінко та інші. Вела презентацію завідувачка бібліотеки Віра Тороватова.

Коли погортаємо літературні часописи більш як тридцятирічної давності «Калиновий спів», «Вітрила», «Жовтень», «Ранок», то обов'язково помітимо ім'я Степана Григорчука. Мені запав у душу з тих часів наповнений особливою музикою, ліричною магією, зворушливий до сльози його вірш:

М'ятою бризнуло,
М'ятою
Поманило
До матері.
М'ятою, м'ятою,
Ще й черкнуло по сонцю
Карпатами.
М'ятою, м'ятою.
А у лузі
Дівочі літа.
І була молода
Мати.
М'ята
І глиняна хата.

Тоді авторові було тридцять сім літ. Він народився 5 жовтня 1940 року в с. Джурів Снятинського району в родині хліборобів, яка була виселена на Сибір. Закінчив Львівський медичний інститут. Працював у Косівському районі. Лікував людей від недуг. А словом зцілював душу від болю й гіркоти. Вчився у Тараса Шевченка бути справжнім українцем. Писав під добрим впливом майбутнього лауреата Шевченківської премії Тараса Мельничука, з ким був знайомий, прислухався до порад, переймався його метафорою, образно-художнім мисленням. І того впливу Степан не соромився, оскільки вважає себе учнем у школі майстра красного слова.

Степан Григорчук, захоплений вільним віршем, робив обнадійливі кроки в літературу. Це був тихий поетичний хід. Тому сказати, що він голосно заявив про себе, буде не точно. Джурівський поет зростав з піано, мінорного звучання слова, тієї ліричності, яка заперечує барабанний дріб, галас, нарочиту трибунність. Щоправда, автор не оминав прямоти, декларуючи творчу позицію: *«Прагну! // Прагну джмелів, серпня // і рідної землі… // Прагну бджіл, що у писаному збанку // несуть росяне серце світанку».* Або: *«І не бійтесь, // коли руки материного порогу // хочуть помацати // барвінок вашої душі»; «Треба бути ніжним, щоб з тобою // розмовляли зорі, наче з рівним».*

Поет не чіплявся за ідеологічні символи, творив світ добра погідними думками й почуттями:

Руки мої – на проліски.
Руки мої – на калину.
Провесінь. Провесінь.
І Україна.

Читаючи твори Степана Григорчука, помічаєш, що його творчість забарвлена фольклором. *(«А вже сонце-краснодонце // В тіні вікна ласиться. // А дівчата виглядають із вирію ластівок»).* Зокрема, фольклорним настроєм пронизаний вірш «Джурів», який можна назвати міні-поемою з сорока двох рядків. Читаємо історію села через своєрідний образний ритм поетичної оповіді: *«Коли я приніс на долонях в село // своє село ще й з каштановою // китицею у чілці – // усі дивувались: // нащо тобі таке велике село?..» Ось тут і таємниця назви села: «І вода сказала: «Джур-джур-джур, // де твій жур?..»*

Цього цікавого вірша я знайшов на початку дев'яностих років у архіві редакції газети «Аґро» на бульварі Лесі Українки в Коломиї. Міг би був показати Тарасові Мельничуку, який пробіг би очима машинописний текст і усміхнувся би, впізнаючи своє відлуння. А я, заінтриґований знахідкою, яку передав головному редакторові «Буковинського журналу» Мирославу Лазаруку, подумав, чи зберіг свій подив цей поет, чи не засохло чорнило на його пері, бо марнота марнот робить свою справу, приземлює, матеріалізує і розчаровує поетичну душу. Отак на двадцять з гаком років, як зізнався Степан Павлович, і замовк ліричний голос. Та минув час, я познайомився з його послідовником із Джурова Тарасом Григорчуком, автором модерної збірки «Янголи – не дичина». І дізнався, що вірш про село належить його татові!

У пошуку ориґінального самовираження, традиціоналіст Степан Григорчук акцентує увагу на всепереможній красі, яка рятує світ від зла:

Калина – по воду.
Криницю – за руку…
Червоносаде журавлиний,
Гніздечко карооке
Поцілуй.

Поет у світосприйманні одухотворений світлом образів Всевишнього, України, Матері. Він, носій світла, намагається не гриміти, зберігати тишу творчості, леліяння радості буття. Його ліричний герой пізнає печаль, тугу за ідеальністю, невблаганність втрат в непричесаній дійсності. Осягаючи життя, він журиться минанням часу. Сум його має причини. Чи не про це мініатюра:

Кому свій сум
Я понесу.
У кожного свої тривоги.
Розсію сум,
Немов росу,
І вранці помолюся Богу.

Отож збірка «Джур-криниця» Степана Григорчука, якого пригадають уважні шанувальники поетичного слова, стукає до сердець. Зрозуміло, якби не тернистість буденщини, вічні клопоти та й, зрештою, крайня самокритика, через що сталася ота затяжна пауза в творчості, автор був би сягнув висот майстерності, вдосконалився би, видав би низку збірок. Своїми найкращими віршами поет, просвітянин заслуговує на увагу.

Василь РЯБИЙ, *член НСПУ*

ЖИТЯ ОСЕРЕДКІВ

ЗОРЯ У КОЖНОГО СВОЯ

На вшанування пам'яті й відзначення 200-річчя геніального Пророка і співця нації Тараса Шевченка Богородчанське районне об'єднання ВУТ «Просвіта» спільно з управлінням освіти, молоді та спорту Богородчанської райдержадміністрації організувало й провело на базі Солотвинського навчально-виховного комплексу науково-практичну конференцію «Знакова постать українського народу».

Вступне слово мовили методист Богородчанського РМК, голова об'єднання ВУТ «Просвіта» Галина Грицюк та член Національної спілки письменників України, відомий краєзнавець і просвітянин Василь Бабій. Роль Шевченка як визначного націєтворця відзначила у своїй доповіді «Речник української нації» вчитель української мови та літератури Богородчанської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 2 С. Попович. Краєзнавчо-пошуковий матеріал ліг в основу виступу просвітянки с. Іваниківка О. Павліківської «Шевченко і Прикарпаття». Особливе зацікавлення викликали презентація-дослідження вчителя української мови та літератури Богородчанської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 1 Н. Семків «Флорокомпонентна лексика у творчості Тараса Шевченка» та презентація Л. Сікори «Тарас Шевченко – художник. Сторінками творчості» (Раковецька ЗОШ І–ІІ ступенів). Емоційними й переконливими були виступи просвітян М. Басараб – «Жанр молитви у творчості Шевченка» та М. Грибович із циклом авторських поезій та роздумів «Зоря Шевченкова у кожного своя».

На закінчення молоді просвітяни Кричківської ЗОШ І–ІІ ступенів презентували учнівський проект «Вінок шани Кобзареві» (керівник – М. Бітківська). Учні та вчителі Солотвинського НВК спільно з музичною школою підготували літературно-музичну композицію за творами Тараса Шевченка, а працівники бібліотеки оформили тематичну виставку.

Н. К.

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

НИЧИПІР

У грецькій мові слово ніке, як уже відомо, означає «перемога». Греки, войовничий та енергійний народ, любили це слово й часто вживали його в різних варіаціях як людське найменння. Саме від нього беруть свій початок такі імена, як Ніке (перемога), Никипір (той, хто приносить перемогу), Никандр (муж-переможець), Никанор (той, хто бачить, завбачає перемогу), Никодим (той, хто перемагає народи; від слів – ніке і демос – народ), Нікон (переможець, син переможця), Микита (переможець), Микола (переможець народів) тощо.

Грецьке ім'я Нікіфор, потрапивши на український мовний ґрунт, стало прабатьком цілого племені наймень: Никифір (Микифір), Никипір, Ничипір, Кифор, Кипір. Від одного з них – Ничипір (у Панаса Мирного: Нечипір) виникло й досить дивне ім'я героя роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» – Чіпка. Ім'я Никипір має й чималий рій прізвищ: Никипоренко (Никифоренко), Ничипоренко, Микифоренко, Ничипорук, Кипоренко, Кифорук, Кипорук, Микипорик.

ПОРИ РОКУ: БЕРЕЗЕНЬ

УСЕ, ЩО ВМЕРЛО, – ОЖИВА

Завершує свою ходу лютий – сніжний і холодний, щедрий на хуртовини й снігові кучугури.

Березень – перший місяць весни, ранок року. З кожним днем стає все тепліше, помітно скорочуються ночі, присмерки стають по-весняному світлі.

Астрономи вважають початком весни день весняного рівнодення – 22 березня, коли ніч і день ділять добу навпіл.

А у природи – свій календар: у березі почався рух соків, з півдня прилетіли перші птахи, ведмідь валить барліг, з-під коренів і щілин виповзають різні комахи, розбуджені велінням життя, – отже, прийшла весна.

Багато цікавого й повчального можна побачити в цей ранньо-весняний період на луках, полях і особливо у лісах, підгледіти, так би мовити, невеликі й більші таємниці весняного пробудження природи.

Пробують свої голоси вівсянки, повзики, починають весільне перекликання рябчики. Розпочинають облаштування гнізд на вершинах дерев ворони. Активізувались невтомні дятли й невгамовні синички.

Березневий ранок у лісі… Скільки в ньому краси! На світанку над лісом здіймається зоря, підрум'янена прохолодою, прикрита сріблястим серпанком вранішнього туману. Слідом за нею сходить сонце, від якого міріадами діамантових іскор спалахують грані кришталевих сніжинок, а пригріті життєдайним теплом дерева струшують нічне оціпеніння.

У цю ще відносно холодну пору з'являється потомство у зайців-русаків, куниць та білок. «Домашні» турботи тримають їх якнайдалі від людського ока, тоді як тонконогі козулі й підтягнені олені без страху поважно виходять на просіки й лісові стежки, не відаючи того, що і серед людей трапляються їхні вороги.

У березні з вирію повертаються, наповнюючи небо бадьорим покликом, дикі гуси, качки, лебеді, кулики, жайворонки, повертаються в лісові нетрі голуби-синяки. На луках і полях з'являються чайки, на ставках – мартини звичайні, чирки. У другій половині місяця можна зустріти куликів, сірих чапель, білих лелек. У цю пору дбають про потомство пугачі, сірі сови, круки.

На каламутних хвилях Прута, Дністра і їхніх приток пливуть крижини, торішній хмиз. Свіжа, насичена киснем вода змінює життя підводного царства. Із зимовища піднімаються окунь, щука. На піщаних обмілинах виблискує морена, біля корчів грається минь…

Раптом ніби з-під землі виринула чайка, черкнула крилом хвилю і з криком понеслась угору, високо в небі кружляє шуліка.

Для березня на Прикарпатті характерне цвітіння підсніжників. Це насправді захопливе видовище. У весняному лісі окремі ділянки вкриті ніби якоюсь тонкою помережаною білою скатертиною, зітканою з безлічі дзвоникоподібних сніжно-білих квіток. Квіток щастя, квіток надії. Настала найкрасивіша пора року, прийшла до нас довгождання весна.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

4 березня (Архипа): якщо сонячно, то щедрим буде врожай картоплі.

6 (Тимофія): сніг із вітром – урожай на ярові.

9 (Івана Предтечі): випаде сніг – Великдень буде холодним.

14 (Євдокії): яка Явдоха, таке й літо; холодно – худобу треба буде годувати два зайві тижні; гарний день – урожай огірків і груздів; місяць народжується з дощем – літо буде мокре; день погожий – літо пригоже.

22 (Сорок святих): весняне рівнодення: тепле – на сорок теплих днів, холодне – на стільки ж приморозків.

23 (Кіндрата): з туманом – до доброго врожаю.

30 (Олекси): бувають морози.

Грак прилетів – через місяць сніг зійде, грак на горі – весна у дворі.

Ранній виліт бджіл, а також приліт журавлів – на ранню весну.

Холодна весна – на градове літо, а швидке танення снігу – на мокре.

Раннє березневе тепло – ненадійне, а сині хмари і щедрий березовий сік – на негоду й мокре літо.

Дружній приліт птахів – на урожай; шпак весну веде за собою; журавель тепло приносить; гуси летять високо – води буде багато, низько – мало; жайворонок з'являється на тепло, а зяблик – на холод; стукіт дятла в березні – до пізньої весни.

Сухий березень – на родючість, дощовий – на неврожай, рання блискавка без грому – на сухе літо.

Перший грім при північному вітрі – буде холодна весна, при східному – суха і тепла, при західному – мокра, при південному – тепла весна.

Сухий березень, дощовий квітень і холодний травень – буде гарний урожай.

Сніг тане від сонечка – до врожайного, від дощу – до посушливого літа. Багато мишей навесні – до голодного року.

Граки сіли в гнізда – через три тижні можна сіяти.

Подав Ярослав ГЛАДУН, *професор*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

БЕРЕЗЕНЬ

1 БЕРЕЗНЯ

110 років від дня народження **Семена Стефаника** (1904–1981), юриста, громадсько-політичного діяча, старшого сина Василя Стефаника.

3 БЕРЕЗНЯ

Всесвітній день письменника.

4 БЕРЕЗНЯ

65 років від дня народження **Володимира Івасюка** (1949–1979), українського композитора й поета, автора відомих пісень «Червона рута», «Водограй» та інших.

6 БЕРЕЗНЯ

65 років від дня народження **Мирослава Греська,** художника іконопису та монументального малярства, члена НСХУ, уродженця с. Тязів Тисменицького району.

7 БЕРЕЗНЯ

140 років від дня народження **Івана Рубчака** (1874–1952), драматичного актора й співака, уродженця м. Калуш.

65 років від дня народження **Стефана Загайкевича,** скульптора, члена НСХУ, уродженця с. Назавизів Надвірнянського району.

8 БЕРЕЗНЯ

85 років від дня народження **Алли Бурдейної,** керівника методоб'єднання вчителів початкових класів шкіл Івано-Франківська, авторки шкільних підручників і статтей на педагогічні теми.

9 БЕРЕЗНЯ

200 років від дня народження **Тараса Шевченка** (1814–1861), великого українського поета, художника, мислителя, творчість якого мала надзвичайний вплив на громадсько-культурне життя України і Галичини зокрема.

125 років від дня народження **Тараса Франка** (1889–1971), педагога, вченого, письменника, сина Івана Франка, автора збірок «На крилах гумору», «З чужої левади», «Збиточний амор» та інших, який у 1939–1945 роках проживав у Станіславі (тепер – м. Івано-Франківськ).

10 БЕРЕЗНЯ

110 років від дня народження **Докії Гуменної** (1904–1997), письменниці української діаспори, авторки нарису про Жаб'є (тепер – с-ще Верховина) «Гуцульський Париж».

13 БЕРЕЗНЯ

130 років від дня народження **Степана Витвицького** (1884–1965), секретаря Української національної ради ЗУНР, президента УНР в екзилі, уродженця с. Угорники тепер Коломийського району.

15 БЕРЕЗНЯ

165 років від дня народження **Володимира Шухевича** (1849–1915), педагога, культурно-освітнього діяча, дійсного члена НТШ, члена Головного виділу «Просвіти», етнографа, автора п'ятитомної монографії «Гуцульщина», уродженця с. Тишківці тепер Городенківського району.

75 років від дня народження **Ігоря Деркача** (1939–2005), художника, творця образотворчої Франкіани, ілюстратора багатьох краєзнавчих видань, лауреата премії ім. І. Вагилевича, уродженця с. Пасічна (тепер – у складі м. Івано-Франківськ).

70 років від дня народження **Олени Григорак (Аксюк),** журналістки, поетеси, уродженки с. Стебні Верховинського району.

17 БЕРЕЗНЯ

195 років від дня народження **Олексія Заклинського** (1819–1891), галицького священика, громадсько-політичного діяча, поета й композитора, уродженця с. Озеряни тепер Тлумацького району.

140 років від дня народження **Августина Волошина** (1874–1946), одного з організаторів національно-визвольного руху на Закарпатті, президента Карпатської України (1939).

75 років з дня **проголошення повної державної самостійності Карпатської України** на чолі з президентом Августином Волошиним.

18 БЕРЕЗНЯ

День працівника державної податкової та митної справи України.

19 БЕРЕЗНЯ

95 років від дня народження **Григорія Никифорука** (1919–1945), поета й журналіста, уродженця с. Орелець Снятинського району.

21 БЕРЕЗНЯ

Всесвітній день поезії.

25 років з часу **першої політичної демонстрації у Львові.**

23 БЕРЕЗНЯ

90 років від дня народження **Володимира Флиса** (1924–1987), композитора, педагога, викладача Івано-Франківського музичного училища ім. Д. Січинського (1961–1962), автора опери «Микола Шугай», ораторії «Камінь Довбуша», кантати «Дзвеніть, Карпати», пісні про Івано-Франківськ та інших.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***